

Smart effektivisering av kriminalvården

Kriminalvården är alltid i medias fokus. Allmänheten sätter press på de ansvariga med krav ur olika perspektiv; Används skattepengarna rätt? Blir vårt samhälle säkrare? Får klienterna den vård de ska ha? För att kunna svara på dessa frågor och leva upp till allmänhetens krav behövs en bra modell och ett bra verktyg för styrning och uppföljning. Det har kriminalvårdsmyndigheterna och Kriminalvårdsstyrelsen fått i Ebbe-modellen.

Lars Bergman,
Kriminalvårdsstyrelsen

Ebbe Alfredson,
Kriminalvårdsstyrelsen

SAS Institute har i mer än 25 år varit en marknadsledande leverantör av mjukvaror och tjänster inom området affärsstödande information (business intelligence). SAS Institute har mer än 39 000 installationer i över 110 länder, inklusive hos 92 av Fortune 100-företagen. Genom att strukturera och analysera rådata kan företag och organisationer med lösningar från SAS Institute skapa verklig kunskap om vilka faktorer som påverkar deras verksamhet och därmed fatta bättre beslut. Mer information finns på www.sas.com/sweden

Kriminalvårdsstyrelsen har regeringens uppdrag att ansvara för kriminalvården i Sverige som bedrivs av 36 lokala kriminalvårdsmyndigheter. Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Visionen är att klienterna ska vara bättre rustade för ett normalt liv när man lämnar kriminalvården än när man kom in i den.

Decentralisering med brister

Under lång tid har verksamheten varit mycket decentraliserad. De olika kriminalvårdsmyndigheterna har haft olika modeller och verktyg för planering, budgetering och uppföljning. Det ledde till vissa problem; 1998 publicerade Riksrevisionsverket en rapport som kritiserade kriminalvårdens effektivitet. Ett antal brister i den centrala styrningen och uppföljningen av kriminalvårdsmyndighetens olika verksamheter påtalades. Därför rekommenderade RRV Kriminalvårdsstyrelsen (KVS) att genomföra en analys av sitt styrningsbehov och samtidigt se över systemen för planering, budgetering och uppföljning.

För KVS innebar detta att ett redan på-

börjat förändringsarbete intensifierades och breddades.

”Förändringen var genomgripande. Vi förstärkte den centrala organisationen och gjorde den mer processororienterad. Därefter skulle vi implementera en modell för effektivare styrning och planering på alla kriminalvårdsmyndigheter,” berättar Lars Bergman, chef för planeringsenheten på Kriminalvårdsstyrelsen.

”Vi insåg snart att för att lyckas krävs det att samtliga medarbetare är delaktiga och förstår vad vi vill uppnå. Det kräver i sin tur att vi är tydliga med mål och strategier,” fortsätter han.

Uppdragsstyrning

Kriminalvårdschefen i Mariestad, Ebbe Alfredson, hade kommit långt i att skapa en modell och uppföljningsverktyg för sin egen verksamhet, som byggde på samma grundprinciper. Denna visade sig passa även för de centrala behoven. Tillsammans vidareutvecklade Lars och Ebbe modellen, som nu fick namnet Ebbe-modellen.

Enligt Ebbe-modellen upprättar KVS ett strategidokument där regeringens uppdrag översätts till riktlinjer för kriminalvårdsmyndigheterna. Med utgångspunkt från detta upprättar varje myndighet en verksamhetsplan, som fastställer hur detta ska genomföras. En grundpelare i uppföljningen av verksamhetsplanen har varit de så kallade SMART-kriterierna. Alla mål måste vara Specifika, Mätbara, Acceperade, Realistiska och Tidsbestämd.

En viktig del i processen var att skapa ett IT-verktyg som dels gav relevant stöd åt kriminalvårdscheferna, dels var öppet för alla. SAS Institute hade tidigare levererat det statistiksystem som Kriminalvårdsstyrelsen använder. Nu utökades systemet med ytterligare uppföljnings- och analysfunktioner samt anpassades för att kunna nås via en webbportal.

Effektivitetsvinster

Systemet kommer att byggas ut successivt under några år. Starten skedde den 1 januari 2003 med fyra områden; volymer (antal beläggningar, vård dygn m m), brotts- och missbruksrelaterade program, narkotikabekämpning samt personalens kompetensutveckling. I nästa etapp ska man kunna koppla resursförbrukning och kostnader till ovanstående områden.

"Systemet ska i första hand vara den lokale chefs verktyg för planering och uppföljning," säger Ebbe Alfredson. "Men det ger samtidigt många andra vinster. Eftersom systemet är helt öppet och tillgängligt för alla våra 7 000 medarbetare, kan var och en följa och delta i sin del av planeringsarbetet. Alla känner till våra gemensamma mål och blir delaktiga i att uppfylla dem på ett helt annat sätt än tidigare. Detta frigör mycket kraft."

"När modellen är fullt utbyggd kommer vi att kunna se hur varje kriminalvårdsmyndighet ligger till i förhållande till sitt uppdrag," summerar Lars Bergman. "Vi kan mäta och jämföra resursförbrukningen mellan olika enheter. Det innebär i sin tur att vi kan prioritera insatserna och förlägga dem till de enheter, där de gör störst nytta. Totalt sett kommer vi att kunna optimera användningen av våra resurser på ett helt nytt sätt. Fler klienter ska komma bättre ut, med samma resurser. Då får vi ett säkrare samhälle."

SAS Institute AB
Stora Frösunda, 169 70 Solna
Tel 08-52 21 70 00, fax 08-52 21 70 70
info@swe.sas.com www.sas.com/sweden

